

H Museum "'t Karrewiel". In dit heemkundig museum worden oude landbouwwerktuigen en huishoudelijke gebruiksvoorwerpen tentoongesteld. Het museum is erg leerrijk, daar het de jongeren confronteert met een quasi onbekende wereld en de ouderen met een zo herkenbare wereld die ze gedeeltelijk zelf beleefden. Geopend van Pasen tot oktober, maandag en woensdag gesloten. Het museum is gelegen in de Gestelstraat 79, tel. 011-79 28 83. Het museum is gelegen op 100 m van het fietsroutenetwerk.

I Kolisbergen. Typisch voor de Hoge Kempen zijn de landduinen, ontstaan door zandophoping. Vanop de top heeft men een mooi vergezicht over het militair domein. Aan de andere kant van de weg bemerk je op de achtergrond de mijnterrils van Genk. Deze landduinen zijn ontstaan na de laatste ijstijd (ruim 10.000 jaar geleden) toen noordenwinden over het onbegroeide land grote hoeveelheden grof zand meevoerden. Kolisbergen is een onderdeel van een duinengordel die zich uitstrekt van Hechtel over de Kolisbergen (Meeuwen) langs de Oudsberg (Gruitrode) tot Neeroeteren. Een typische en tevens mysterieuze vogel die enkel in duingebieden voorkomt is de Nachtzwaluw.

Aan knooppunt 04 kan u de fietsroute verlaten en verder fietsen richting Peer, via Linde (volg 05). Aan knooppunt 03 kan u eveneens naar Peer fietsen (volg 05).

J Tabaksmuseum. Bij het oversteken van de Weg naar Helchteren, tussen knooppunt 04 en 03, vind je op 1500 m richting Meeuwen, het tabaksmuseum. Het museum stelt zowat alles tentoon dat de wereld van de echte roker prachtig illustreert. Het museum ligt langs de Weg naar Helchteren 32, tel. 011-79 17 18.

K Gedenktekens Melsens. Dit gedenkteken werd opgericht ter nagedachtenis aan Sgt. Melsens die sneuvelde op 10 september 1944 bij de bevrijding van Meeuwen-Gruitrode en omstreken.

L Erperheide. Gekend vijfsterren bungalowpark van CenterParcs. *Aan knooppunt 01 kan u de fietsroute verlaten in de richting van Peer via Grote Brogel (volg 06). Vlak bij de brug over de Abeek nabij Ellikom ziet u in de tuin enkele grote beelden. Hier woont en werkt beeldhouwer Leo Camps. Een bezoekje kan u enkel brengen na afspraak (Brogelweg, 10 tel: 011/63.39.56).*

M Kerk St.-Harlindis en Relindis. Genoemd naar de patroonheiligen van Ellikom. Deze neo-klassieke kerk werd in gebruik genomen in 1960. Het kunstpatrimonium bestaat o.a. uit een eiken beeldengroep (apostelenbank) uit de 16de eeuw, enkele houten beelden en een doopvont uit hardsteen.

N Hoogmolen. Gelegen op de Abeek. In deze watermolen werd vroeger graan gemalen en werden lakens "gevold". Vollen is vullen, d.w.z. de uitstekende vezels in het laken doen dringen in volkuipen (zwierders) die door de molen werden aangedreven. De molen dateert van vóór 1500. Het is een "onderslagmolen" (zie Dorpermolen). Beschermd op 05/12/1995. Hij is gelegen aan de Hoogmolenweg, 15 in Ellikom. Hij is herbouwd en hersteld. Alleen toegankelijk langs de Hoogmolenweg. Hij ligt op 200 m van het fietsroutenetwerk.

Aan knooppunt 02 kan u afslaan richting Wijshagen en Neerglabbeek (volg 31).

O Berenheidemolen. In de vallei van de Abeek ligt de Berenheidemolen op 800 m van de route. Deze molen en het domein zijn niet toegankelijk. Toch heeft men vanop de weg een goed zicht op het molengebouw en het molenrad dat nog regelmatig draait. De oorspronkelijke molen dateert uit 1717. Het was een koren- en boekweitmolen en hij werd eveneens gebruikt als olieslagmolen. In de volksmond wordt hij ook "Achterste Molen" genoemd, in tegenstelling met de Dorpermolen. Hij is gelegen op Berenheide 8 in Meeuwen. Het is eveneens een "onderslagmolen" (zie Dorpermolen). Hij is niet beschermd.

P Dorpermolen.

Alle molens op de Abeek zijn zogenoemde "onderslagmolens", d.w.z. zij worden aangedreven door water dat tegen de bladen drukt aan de onderzijde van het molenrad. De Dorpermolen is de eerste watermolen op de Abeek en is zeker veel ouder dan de inscriptie van 1758 op de muurankers in de achtergevel. Het was vroeger een koren- en boekweitmolen. Hij wordt in de volksmond "de Voorste Molen" genoemd. In 1976 is de laatste molenaar met de uitbating gestopt. De molen doet nu dienst als taverne-restaurant waarin het maalmechanisme nog vrijwel volledig en werkzaam is. Ook het typisch Limburgs houten rad draait nog. Hij is beschermd op 11/01/1994. Hij is gelegen in de Molenstraat 5 in Meeuwen. Steeds te bezoeken, behalve op donderdag (van mei - aug.) en op woensdag en donderdag (van sept. - april). Tel. 011-79 29 69.

De Berenheidemolen

Colofon

Deze folder is een realisatie van de Dienst voor Toerisme Meeuwen-Gruitrode in samenwerking met het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, mei 2001.

V.u.: Lode Ceyskens, Schepen voor Toerisme.

Teksten + foto's: Dienst voor Toerisme Meeuwen-Gruitrode, Herman Vandewal

Fietsroute DE WATERMOLENS OP DE ABEEK IN MEEUWEN EN ELLIKOM

Fietsroute DE WATERMOLENS OP DE ABEEK IN MEEUWEN EN ELLIKOM

De Hoogmolen

Deze fietsroute van ongeveer 28 km leidt doorheen de mooie vallei van de Abeek. Die beek ontspringt aan het Broekven in een natuurdomein van heide en vennen. Samen met de vele zijbeekjes maakt de Abeek van Meeuwen een lichtgolvend landschap. Tijdens het fietsen kan u kennis maken met onze rustige, landelijke gemeente. Alle bezienswaardigheden van de deelgemeenten Ellikom en Meeuwen zijn in deze route opgenomen.

D Zwartven en Turfven. Deze vennen zijn ontstaan door zandverstuivingen. Zij worden uitsluitend gevoed door regenwater. Doordat het regenwater geen kalk of voedingsstoffen bevat, zijn de vennen verzuurd en is de plantengroei éézijdig. De naam Turfven schijnt wel misplaatst want volgens geologen kan hier geen sprake zijn geweest van turfontginning. Zowel Zwartven als Turfven liggen in een natuurgebied. De omgeving van beide vennen zijn rijke pleisterplaatsen van waterwild en doortrekkende vogels. Beide vennen zijn ook drink- en rustplaatsen voor kraanvogels.

E Blauwe steen. De blauwe steen vormt de grens tussen Wijshagen, Gruitrode en Opglabbeek. In de volksmond wordt dit het "Driedorpenpunt" genoemd. Deze steen betekende tevens het einde van de ondergrondse mijnconcessie van de Kempische Steenkoolmijnen.

Aan knooppunt 33 kan u eventueel de fietsroute verlaten richting Opglabbeek (volg 39).

F Donderslag. In de nabijheid van knooppunt 33 kan u, via een mooie dreef, een bezoek brengen aan het gebied Donderslag. Dit domein en de vroegere, nu verdwenen, hoeve hebben een rijke geschiedenis die teruggaat tot 1117. Het is een rustig wandelgebied met eeuwenoude eiken en beuken.

G Bron Abeek. De Abeek ontspringt in het zuiden van de gemeente, op het militair domein, aan het Broekven. Het brongebied is een heidevlakte met vennen en venen. Vanaf de Gestelstraat heeft de Abeek zijn eigenlijke loop gevonden en stroomt ze als een zuivere beek door een moerassig gebied. Ze verlaat Meeuwen in het uiterste noorden van de gemeente. Zo stroomt ze verder over Reppel en Bocholt naar Molenbeersel. Van daaruit vloeit ze verder over de Nederlandse grens waar ze uitmondt in de Maas. Van oorsprong tot monding is de Abeek ongeveer 30 km lang. De vele landschappen en afwisseling ervan zorgen voor een zeer rijk gebied. Elke plaats die anders is, maakt ze wellicht interessant voor één of ander dier, plant, insect of amfibie. Op de zeer moerassige gronden van de Abeekvallei tref je elzen en wilgen, rietkragen of een typische kruidenvegetatie aan: Paar- en Verspreidbladig goudveil, Speenkruid, Bittere veldkers, Moerasspirea, Klokjesgentiaan, Waterdrieblad en diverse andere zeldzame planten. In dit zeer natte en zure milieu is er turfvorming. Er staan nog 4 watermolens op de Abeek: twee in Meeuwen en twee in Ellikom. Zoals vrijwel overal worden ze als dusdanig niet meer gebruikt..

A St.-Martinuskerk. De gotische St.-Martinuskerk van Meeuwen dateert uit de tweede helft van de 15de eeuw. Buiten domineert vooral de slanke, massieve westertoren van 45 m hoog. Het kunstpatrimonium bestaat o.a. uit een eiken kruisbeeld (16de eeuw).

B Monument "Rampsalighe St.-Niklaesdagh". Op 6 december 1648 werd de zwartste bladzijde uit de geschiedenis van Meeuwen-Gruitrode geschreven. Ruim 1500 huislieden en schutters uit Meeuwen en omstreken trokken op tegen de Lorreïse troepenmacht, die de omgeving terroriseerde en plunderde. Het bloedige treffen, dat minder dan één kwartier duurde, was meedogenloos en eiste een hoge tol: ongeveer 400 doden en hetzelfde aantal gewonden bleven achter op het slagveld. De 27 dorpen die bij de strijd betrokken waren verloren in die korte tijd meer inwoners dan tijdens de ganse Eerste Wereldoorlog.

Vlak tegenover het monument in de Hoogstraat, 67 vindt u een fietsenhersteller. Tel. 011-79 30 43

C St.-Antoniuskapel. Deze kapel zou al in 1550 gebouwd zijn. St.-Antonius werd vereerd tegen zwijnenziekten. Zijn feestdag wordt hier nog steeds gevierd in januari met de verkoop bij opbod van varkenskoppen en kleinvee.

Op de knooppunten 32 en 34 kan u aansluiten op de Geuzenbaanroute..

Schaal 1/75 000 (1cm = 750 m)